

Rannaniitude haudelinnustiku seire meetodika

Seiretöö eesmärgiks on jälgida Eesti rannaniitude haudelinnustiku liigilise koosseisu ja arvukuse muutusi ja trende, samuti seirealade kvaliteeti niiduliikide elupaigana. Selleks kogutakse andmeid seirealadel pesitsevate linnuliikide arvu ja arvukuse; liikide territooriumide paiknemise; erinevate liigirühmade arvukuse ning seirealadel registreeritud hooldustegevuste ja alade seisundi kohta. Rannaniitude haudelinde loendatakse kasutades standardset kahekordset kaardistusmeetodit.

Vaatleja ja vahendid – vaatleja peab tundma välimuse ja hääle järgi rannikuelupaikades pesitsevaid liike. Vajalik on GPSi olemasolu. Välitöökaart peab olema mõõtkavas, mis võimaldab lindude täpset kaardistamist. Soovitatav on kasutada helendatud värvilist ortofotot mõõtkavas 1:10 000 (1 cm = 100 m). Alternatiivina võib loenduse märkida ka nutiseadmesse. Vältimatult vajalik on binokkel.

Vaatlusala – rannaniitude seirealadel inventeeritakse kogu ala linnukooslused.

Vaatlusala katmine ja loendamine – vaatlusala kõnnitakse läbi sellise intervalliga, et oleks võimalik näha või kuulda seal pesitsevaid liike, tavaliselt 200-300 meetriste vahedega, roostikes ja väga mosaiikse taimestikuga kohtades ka tihedamalt.

Välitööde ajavahemik – rannaniitude esimene loendus 5.-31.05 ja teine 1.-20.06.

Välitööde kellaeg – pool tundi enne päikesetõusu kuni 4 tundi pärast päikese tõusu.

Sobiv ilm – välitööd on lubatud vaikse tuule ja sademeteta ilmaga.

Andmete vormistamine. Välitöökaardile kantakse läbitud loendusrada ja võimalikult täpselt vaadeldud lindude ja pesade asukohad, koloniaalsetel liikidel paaride arv koloonias. Kaardile tuleb kanda kõik linnuliigid ja nende tegevus.

Hinnang haudepaaride arvule alal antakse arvestades erinevatel loendustel kaardistatud paaride geograafilist lähedust ning loendaja hinnangut. Kõikidel loendusosaladel hinnati ka majandamise intensiivsus järgmise skaala alusel (Ottoson et al. 1989):

Hästi hooldatud – püsivalt niidetud/ karjatatud. Kulu puudub, puud ja põõsaid ei esine.

Mõõdukalt hooldatud – karjatatakse püsivalt, kuid ebapiisava koormusega. Ala osaliselt kulustunud, levivad põõsad ja rootukad.

Vähe hooldatud – kulu leidub suuremal osal alast, puud ja põõsad laienevad avamaale.

Hooldamata – kogu ala on kulustunud. Karjaaiad on lagunened või ära viidud. Puud ja põõsad/roog levimas kogu alal.

Täiendavalt on palutud vaatlejail registreerida ka kariloomade arv vaatlusosalal.

Seirealad

Püsiseirealadeks ehk iga-aastaselt seiratavateks rannaniitudeks on 14 rannaniitu. Teistel niitudel järgitakse põhimõtet, et üks loendus sooritakse 3-5 aastase tsükli sees. Püsiseire ja intervalliga seiratavad niidud on loetletud järgnevalt. Sulgudes on seireala töömaht välitööpäevades ühe loenduse puhul.

Püsiseire

Pärnumaal

Häädemeeste rannaniit

Rannametsa rannaniit

Võiste rannaniit

Kihnu Linaküla-Sääre rannaniidud (2)

Lääne-Eestis

Salmi SW rannaniit

Salmi NE rannaniit

Haeska rannaniit

Põgari rannaniit

Tahu rannaniit

Vööla rannaniit

Saaremaal ja Muhumaal

Võilaiu rannaniit

Kõinastu rannaniit

Sandla rannaniit

Rahuste rannaniit

Intervalliga seire

Pärnumaal

Värati Suti

Kavaru

Manilaid

Läänemaal

Saastna

Pagaranna

Saunja

Riimi

Sutlepa

Hiiumaal

Taguküla laid

Taguküla rannaniit

Esiküla

Aandi nina

Jausa

Karjamaa nina

Tärkma

Sõru

Saaremaal

Tärkma

Parasmetsa

Abruka põhjaosa